

Maskinan sum skal arbeiða uttan studning

Kann gera, at svartkjafturin sleppur undan studningi

Norðmenn og sviar hava útviklað eina nýggja skeri- og farslinju, sum kann nýtast á virkjum á landi og umborð á verksmíðjutrolarum. Maskinan kann fáa kollveltandi týðning fyri okkara fiskivinnu, heldur Tórmóður Dahl, verkfrøðingur.

Maskinan er automatisk og hevur óvanliga stóra orku. Við henni spara vit 3-4 fólk pr. linju, umframt at maskinan kann arbeiða nógv fleiri fiskar og nógv fleiri fiskastøddir enn verandi maskinur á t. d. Bakkafrost og umborð á Giljanesi og Reynsatindi.

Tórmóður Dahl heldur, at føroyingar við hesi maskinuni kunnu sleppa undan at stuðla svartkjaftaveiðu og -viðgerð. Harafurtimóti kann henda vinnan nú fara at geva eitt nettovirskot.

Tíðindablaðið Socialurinn hevur tosað við Tórmóð Dahl, fráfariðnaðarráðgeva m.a. um henda spurning.

Tórmóður hevur nýliga sagt seg úr starvinum sum idnaðarráðgevi og er nú í ferð við at byrja fyri seg sjálfan.

Vit spurdu Tórmóð, sum hevur starvast sum idnaðarráðgevi síðani 1972, hvi hann nú er givin á idnaðarstovuni. Til tað sigur hann, at hann er vorðin so mikið gamal, at skal hann nakrantíð hava møguleikan at byrja fyri seg sjálfan, so má tað vera nú ella ongantíð.

Ringt at arbeiða

Hann dylur tó ikki fyri, at tað hevur verið strævið og trupult at arbeiða sum idnaðarráðgevi. Verri enn so altíð hava verið ar-

beiðslíkindi, tí játtandi myndugleikarnir hava skorið so nógv niður á játtanina til idnaðarstovuna. Hetta hevur so havt við sær, at Tórmóður bert hevur havt eitt ella hált-annað fólk aftrat sær, og tá hugsað verður um tann stóra áhuga millum føroyingar at fara í gongd við nýggj dnaðarprojekt, so hevur ikki altíð verið líka lætt.

Tórmóður visir á, at tá hann kom til Føroya í 1972 vóru umleið 250 idnaðarvirki og tænaustufyrir-tøkur í landinum. Nú

hann leggur frá sær, er talið omanfyri 750.

Tórmóður visir á, at nú hann skal arbeiða óheftur, hevur hann betri ræis at arbeiða við teimum projek- tum, sum hann sjálvur heldur hava ein møguleika.

Kortini heldur hann, at vit í dag hava mong virki, ið skulu stuðlast við ráðgeving. Tað eru m.a. virki, sum eiga at útbyggja og nútímansgera sínar framleiðslur. So her verður ein hópur at triva í, heldur fráfariðnaðarráðgevin.

Nógvir møguleikar

Tórmóður Dahl heldur, at føroyska samfelagið eigur nógvar møguleikar í framtíðini. Ikki minst tá talan er um fiskivinnu á landi og sjógv. Hann visir til m.a. tað arbeiði, sum nú er í gongd við at gera surimi-vörur, ið jú er nakað rættiliga nýtt her vestanfyri. Sjálvur metir hann, at vit í dag eru við at fáa týðandi know how á hesum øki, sum aðrir enn ikki hava, men sum teir royndir at fáa.

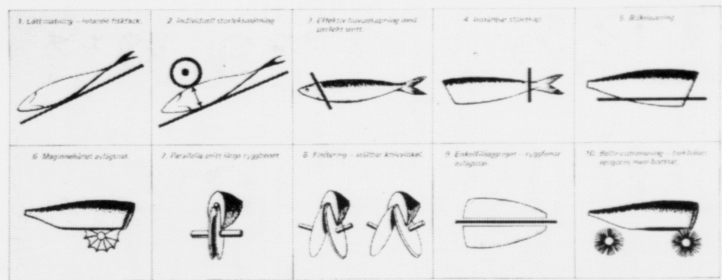
Sjálvur hevur hann fingið fyrispurningar úr Írlandi. Teir ynskja hjálp frá føroyingum til at framleiða surimi o.l. vörur við.

— Men eg veit ikki, hvussu rætt tað er at hjálpa øðrum nú, heldur enn at fáa fleiri virki í gongd í Føroyum av tí slagnum, leggur Tórmóður aftrat. Men hann dylir ikki fyri, at eisini írar hava góðar møguleikar, tá tað snýr seg um surimi-framleiðslu, tí teir eina og vit hava týðandi rávoruna í svartkjaftinum.

Skipta okkara maskinur út

Tórmóður heldur tað annars vera stórt spell, at føroyingar ikki hava fylgt betri við á teknologiska økinum, m.a. tá tað snýr seg um tær røttu maskinurnar til at viðgera fisk við.

Hann visir her til tær royndir, sum idnaðarstovnar o.a. tóku stig til fyri tveimum árum síðani. Tá leigaðu teir eina proto-

Soleiðis fer viðgerðin fram í nýggju linjuni

typu úr Noregi, eina maskinu, sum norðmenn høvdu útviklað saman við japanarum. Henda maskinan er til farsframleiðslu. Hon brúkar heilt annan framgangshátt enn tær, føroyingar hava í dag, nevniliga Baader.

Hetta er ein sonevnd orienterandi skeri- og farsmaskina, sum nú verður marknaðarferð í Europa av einum norsk-svenskum felag, og longu nú eru 50 á marknaðinum.

Maskinan er rættiliga kollveltandi, tí hon gevur bæði størri úrtøku og kann taka ymsar støddir av fiski. Eftir ynski sker hon so eisini vanlig flok ella butterflyflokk.

Meðan vit í dag bert kunnu koyra 3 ára gamlan svartkjaft igjøgnum Baadermaskinurnar á Bakkafrost, Giljanesi og Reynsatindi, kann henda maskinan taka heilt smá-

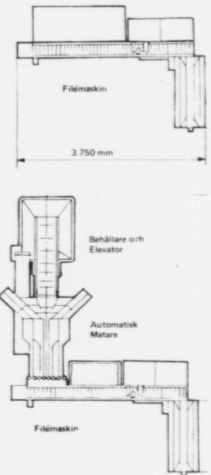
an svartkjaft eisini. Hon hevur eina framleiðslu-orku uppá 270 fiskar í minuttin.

Tann eina og sama maskinan kann so brúkast til at taka úr 25 fiskum pr. kilo upp í 2 fiskar pr. kilo. Hon kann taka so smáan fisk sum hvitingsbróður, um tað skal vera.

Ein annar fyrimunur er, at hon er automatisk. Íleggjngin fer fram automatiskt, soleiðis at tað bert skal eitt fólk til at hava eftirlit við maskinuni. Í dag skulu upp til 4-5 fólk vera við hvørja linju av Baaderslagnum, har tað skal leggjast í við hond.

— Eg rokni við, at bæði Giljanesi og Reynstindur mugu skifta linjurnar út við hetta slagði, skulu teir klára at skera tann litla svartkjaftin. Sama er galdandi fyri Bakkafrost.

Maskinan kann eisini

skera gulllaks, sum í framtíðini helst verður av stórum týðningi fyri føroyska fiskivinnu.

Eingin maskina er enn komin til Føroya, men eitt

Framhald á síðu 11

Tórmóður Dahl, verkfrøðingur:

Sleppið stóru vatnorkuætlanini — og leggið elkaðal til Íslands

Soleiðis at vit í framtíðini eisini kunnu koyra allar okkara vindmyllur inn á netið og selja orku til aðrar

Í dag koma 135 íslendiskir orkuførðingar til Føroya. Teir skulu hava fund á Hotel Føroyum og ferðast ymsastaðni. Teir hava valt at koma til Føroya at halda árliga fund sín.

Í sambandinum hava teir biðið Tórmóð Dahl, verkfrøðing um at halda fyrilestur um vinnu og orku. Hann verður sunn- morgunin.

Vit hava spurt Tórmóð Dahl, hvørja viðmerking hann hevur til seinastu frágreiðingarnar um SEV-útbyggingina í Eystur-oyinni, nú hann er ein teirra, sum hevur verið imóti hesi útbygging.

Hann sigur, at vit nú enn einaferð hava fingið

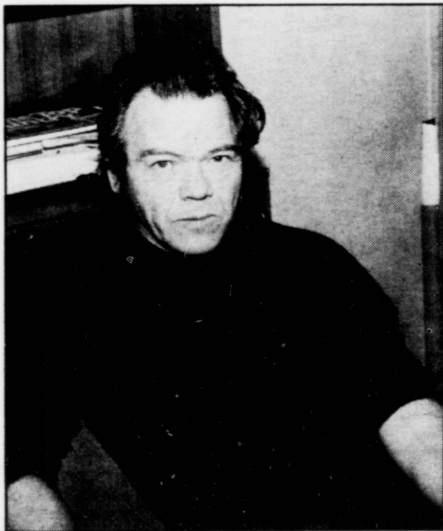
prógv fyri, at ráðgevandi arbeiðið hjá H&S er ikki tað pappír vert, sum tað er skrivað á. Nú eigur SEV at krevja tær 8-10 mill. kr., sum tað hevur latið danska felagnum fyri eitt ónýtiligt arbeiði, aftur.

Tórmóður, sum í løtuni er við at hyggja igjøgnum tað drúgva tilfar, sum fram er komið í seinastuni, ætlar sær at gera fleiri viðmerkingar í komandi viku.

Men hann heldur tað nú vera rætt at taka spurningin um elkaðal millum Føroya og Íslands upp aftur. Tí hetta verður framtíðar loysnin, sum fer at geva mest og kosta

minst fyri samfelagið uppá longri sikt. Hann visir á, at vit tá kunnu seta allar okkara vindmyllur inn á netið og tá eisini útflyta orku. Tað er eingin trupulleiki í dag at grava kaðal niður á havbotninum. Slikur kaðal er nú lagdur millum Skotland og Orkneyoyggjarnar og skal nú leggjast til Hetlands eisini. So nú man túrurin fara at koma til okkara, heldur verkfrøðingurin, sum í morgin skal halda fyrilestur fyri 130 íslendskum orkuførðingum og tá helst fer at nema við hesar spurningar.

Jan

Tórmóður Dahl, sum nú fer at arbeiða fyri seg sjálfan